

เกาะรอย

• สิบงา ศิริสุนทร
uam_ok@yahoo.com

ฟื้นต้นน้ำ 3.7 ล้านไร่ อย่าซ้ำรอย 'ทูลกระหม่อมปลูกป่า'

● แม้จะได้รับทั้งเสียงชมและเสียงติกับภารกิจ "ทิวรินกษมทิน" ของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา กว่า 117 โครงการใช้งบประมาณ 4.9 พันล้านบาท ล้วนเป็นเรื่องเร่งด่วน ต้องเร่งดำเนินการทั้งสิ้น

แม้หลายเรื่องยอมรับว่าต้องเร่งด่วนและต้องดำเนินการให้เห็นรูปธรรมเร็วที่สุด เช่น โครงการขุดลอก คูคลอง รวมไปถึงการซ่อมแซมประตูระบายน้ำ การยกระดับถนน

แต่หนึ่งในแผนเร่งด่วน ที่ถูกนำเสนอให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ดำเนินการ คือ จัดทำ แผนอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เพื่อชะลอการไหลของน้ำายในระยะ เวลา 3 เดือน โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช จะรับผิดชอบการ ปลูกป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน 1 แสนไร่

ส่วนกรมป่าไม้ จะปลูกป่าในเขต ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมรวม 8 หมื่นไร่ และทั้งสองหน่วยงานได้มีแผน งานรายละเอียดเชิงพื้นที่ เพื่อร่วมกับกระทรวงมหาดไทยที่ จะดึงเอา 1,000 หมู่บ้านเข้ามาร่วมด้วยช่วยกันในการปลูกป่าครั้งนี้ด้วย

นอกจากนี้รวมถึง การฟื้นฟูป่าต้นน้ำในระยะ 1 ปี ทส.จะร่วมกับทหาร และ 10 จังหวัด ปลูกป่า โดยทั้งกรมป่าไม้ และกรมอุทยานฯ รับผิดชอบ รวม 2.8 แสน ไร่ คาดว่าจะต้องใช้งบไม่ต่ำกว่า 3,000 ล้านบาทสำหรับ 1 ปีแรก (ปี 55)

แผนที่กรมอุทยานฯ ที่เตรียมเสนอนั้น จะใช้วงเงินราว 2,171 ล้านบาทใน ปี 2555 เพื่อปลูกป่าพื้นที่ 2 แสนไร่ ใน 8 ลุ่มน้ำสำคัญ นำร่องที่ลุ่มน้ำน่าน และ ปิง เพราะมีปัญหาการบุกรุกมากที่สุด

การดำเนินงานจะใช้เจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ โดยบางส่วนอาจจะจ้าง ให้ชาวบ้านช่วยปลูกป่า ส่วนกล้าไม้ยังไม่ชัดเจนว่าจะนำมาจากไหนและ ชนิดใดบ้าง

คำถามคือ..ความเร่งด่วนปลูกป่าต้นน้ำกว่า 1.8 แสนไร่ให้แล้วเสร็จใน 3 เดือนจะช่วยแก้ปัญหาอะไรได้บ้าง เพราะเอาเข้าจริงๆ แล้วการปลูกป่ามี ความซับซ้อน ..อ่อนไหว และเสี่ยงต่อปัญหาทุจริตเป็นอย่างมาก

จริงอยู่ที่พื้นที่ป่าต้นน้ำสูญหายไปกว่า 3.7 ล้านไร่ และจริงอยู่ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำเป็นต้นทางของการแก้ปัญหา น้ำท่วม-ฝนแล้ง-ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกัน ดำเนินการอย่างจริงจัง ...

แต่ก็ต้องยอมรับว่า การปลูกป่าเป็นมหากาพย์ที่มีมานานกว่า 100 ปี แต่เพิ่มพื้นที่ป่าได้ไม่มาก และต้องยอมรับอีกเช่นกันว่า การรูกป่าของพืชเชิงพาณิชย์ ไม่ว่าจะเป็น “ข้าวโพด ยางพารา” ที่รูกปลูกขึ้นไปบนยอดคดอยในระดับความสูง 1,500 เมตร เป็นปัญหา “จับช้อน” ที่ต้องมานั่งทำความเข้าใจ และแก้ไขอย่างจริงจัง มากกว่าการเร่งด้วยเวลาและการทุ่มเทงบประมาณ

ต้องยอมรับว่าบทเรียนการทุจริตปลูกป่ามีมาอย่างต่อเนื่อง กระทั่งเมื่อปี 2554 ที่ผ่านมา คณะกรรมการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ หรือ ป.ป.ท. ได้ตรวจพบการทุจริตโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยใช้วิธีหักเงินที่รับจากส่วนกลาง แต่เมื่อถึงพื้นที่เหลือเพียงแค่ร้อยละ 30

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพิ่มพื้นที่ป่า 16 เขต ใช้งบเขตละ 10-15 ล้านบาท จากการลงพื้นที่ตรวจสอบที่ จ.น่าน เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช พบงบประมาณที่กระจายลงไปทุก 100 บาท จะถูกหัก 50 บาท จากส่วนกลาง ก่อนเข้าพื้นที่ และมีกรหักเงินตามลำดับจนถึงกว่าจ้างแรงงานปลูกป่าจริง จะได้รับเพียง 30 บาทเท่านั้น

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะมาตรการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการปลูกป่า พื้นที่ปลูก และการดูแลพื้นที่ป่าเหล่านี้จะยั่งยืนได้อย่างไร เพราะเรื่องเหล่านี้จับช้อนมากกว่าแค่เทงบประมาณ